

Karelia-ammattikorkeakoulu
Sosionomi (AMK)

Varhaiskasvatuksen liikuntakas- vatus puheen tuottamisen tukena

Sonja Nykänen

Opinnäytetyö, toukokuu 2025

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2025
Sosiaalialan koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä

Sonja Nykänen

Nimeke

Varhaiskasvatuksen liikuntakasvatus puheen tuottamisen tukena

Tiivistelmä

Varhaiskasvatuksen liikuntakasvatuksella on suuri vaikutus lasten kokonaisvaltaiseen kasvuun ja kehitykseen ja sitä kautta myös puheenkehitykseen. Opinnäytetyön tutkimustehtävänä oli selvittää, millainen merkitys varhaiskasvatuksen liikuntakasvatuksella on puheen kehitykseen sekä miten varhaiskasvatuksessa voidaan tukea puheenkehitystä.

Opinnäytetyöni on laadullinen tutkimus ja se on toteutettu kirjallisuuskatsauksena, jossa tutkimuskohteet analysoitiin aineistolähtöisellä sisällön analyysillä.

Aineistosta kävi ilmi, että liikunta vaikuttaa monin tavoin lapsen kehitykseen, kasvuun ja oppimiseen. Lapsen motoriset taidot ja valmiudet vaikuttavat kielen, kasvojen ja suun liikkeisiin ja sitä kautta puheenkehitykseen. Lasten luontainen tarve liikkua ja leikkiä tukee uuden oppimista, liikkeen lisääminen opeteltavaan asiaan auttaa muistijäljen muodostumista ja asia jää paremmin mieleen. Lasta tukeva monipuolinen, liikkumista tukeva ja kielirikas oppimisympäristö yhdessä varhaiskasvattajien kannustuksen ja tuen kanssa motivoi lasta harjoittelemaan ja oppimaan liikkuen ja leikkiessä.

Kieli

suomi

Sivuja 41

Liitteet 1

Liitesivumäärä 2

Asiasanat

varhaiskasvatus, liikuntakasvatus, puheenkehitys

THESIS
May 2025
Degree Programme in Social Services

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author

Sonja Nykänen

Title

Physical Education in Early Childhood Education to Support Speech Production

Abstract

Physical education in early childhood has a significant impact on children's overall growth and development, and consequently on speech development. The objective of this thesis was to investigate how physical education affects speech development and how speech development can be supported in early childhood education.

My thesis is a qualitative study conducted as a literature review, where the research subjects were analyzed using data-driven content analysis.

The data revealed that physical activity influences a child's development, growth, and learning in many ways. A child's motor skills and abilities affect the movements of the tongue, face, and mouth, and thus speech development. Children's natural need to move and play supports new learning; adding movement to the subject being learned helps form memory traces, making it easier to remember. A diverse, movement-supportive, and language-rich learning environment, along with the encouragement and support of early childhood educators, motivates children to practice and learn while moving and playing.

Language

Finnish

Pages 41
Appendices 1
Pages of Appendices 2

Keywords

early childhood education, physical education, speech development

Sisältö

1	Johdanto.....	5
2	Varhaiskasvatus	5
2.1	Mitä on varhaiskasvatus?	5
2.2	Varhaiskasvatusta ohjaavat lait ja asiakirjat	6
3	Liikuntakasvatus varhaiskasvatuksessa.....	8
3.1	Liikuntakasvatuksen merkitys varhaisvuosien kehitykselle.....	8
3.2	Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset	10
4	Puheenkehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa.....	14
4.1	Varhaisvuosien puheenkehitys	14
4.2	Puheenkehitykseen vaikuttavia tekijöitä.....	15
4.3	Puheenkehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa.....	16
5	Aikaisemmat opinnäytetyöt	18
6	Opinnäytetyön tehtävä ja tutkimuskysymykset.....	19
7	Menetelmälliset valinnat.....	20
7.1	Laadullinen tutkimus	20
7.2	Kirjallisuuskatsaus	21
7.3	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	22
7.4	Aineiston haku ja valinta	23
7.5	Aineiston analyysi	25
8	Tulokset.....	29
8.1	Liikunnan vaikutus kielelliseen kehitykseen	29
8.2	Kasvattajan rooli	31
9	Pohdinta	33
9.1	Johtopäätökset	33
9.2	Luotettavuus ja eettisyys.....	35
9.3	Ammatillinen kasvu ja opinnäytetyön prosessi	36
9.4	Jatkokehittäminen ja hyödyntäminen	37
	Lähteet	38

Liitteet

Liite 1 Aineistoksi valikoituneet

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aiheena on liikunnan merkitys puheenkehityksen tukemisessa. Halusin lisätä tietämystäni aiheesta sekä koota tietopaketin aiheesta kiinnostuneille. Tietoperustassa selvitetään mitä on varhaiskasvatus, mitkä asiakirjat ja lait ohjaavat sitä. Liikuntakasvatus varhaiskasvatuksessa sisältää tietoa, miten liikuntakasvatus vaikuttaa lapsen kehitykseen, millaista suunniteltua liikuntaa varhaiskasvatuksessa tulisi olla, millaiset on tämänhetkiset liikuntasuositukset. Puheenkehityksen tietoperusta sisältää tietoa puheenkehityksen teoriasta ja puheenkehitykseen vaikuttavista tekijöistä ja keinoja, miten puheenkehitystä voi tukea varhaiskasvatuksessa.

Opinnäytetyöni on kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jossa tutkimusaineiston analyysinä käytetään aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Tutkimustehtävänä oli selvittää, mitä varhaiskasvatuksen liikuntakasvatus on, miten se vaikuttaa lapsen kehitykseen ja millaista sen tulisi olla, jotta se on laadukasta. Tutkimuskysymyksenäni on, miten varhaiskasvatuksessa tuetaan puheenkehitystä liikuntakasvatuksen avulla. Työni kokoaa tietoa molemmista aiheista, joista etsin yhteneviä piirteitä ja teemoja. Tutkimusaineistoni sisältää kandidaatin tutkielmia, kandidaatin töitä, väitöskirjoja, graduja ja opinnäytetöitä.

2 Varhaiskasvatus

2.1 Mitä on varhaiskasvatus?

Erityisesti pedagogiikkaa painottavaa, lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, hoidon ja opetuksen muodostamaa kokonaisuutta 0–6-vuotiaille kutsutaan varhaiskasvatukseksi. Se on tärkeä osa lapsen oppimisen ja kasvun vaiheista ja kuuluu osaksi suomalaista koulutusjärjestelmää. Sillä on useita tehtäviä kuten esimerkiksi lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen, tasa-arvon ja yhden vertaisuuden edistäminen, syrjäytymisen ehkäiseminen, lapsen osallisuuden ja aktiivisen

toimijuuden vahvistamista yhteiskunnassa ja huoltajien tukeminen kasvatustyössä, sekä heidän työelämänsä ja opiskelun mahdollistaminen. (Opetushallitus 2022.)

Lapsen etu on ensisijaisesti huomioitava varhaiskasvatusta suunnitellessa, järjestäessä, tuottaessa tai siitä päätettäessä. Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatustilain säätämää varhaiskasvatusta kunnassa esiintyvän tarpeen vaatimassa laajuudessa ja toimintamuodoin. Varhaiskasvatusta on pyrittävä järjestämään palvelun käyttäjien asutuksen sijainti ja liikenneyhteydet. Varhaiskasvatusta järjestäessä kunnan on toimittava monialaisessa yhteistyössä esimerkiksi lastensuojelun, neuvolan ja muiden tarvittavien tahojen kanssa. Vuorohoidossa päivittäinen varhaiskasvatuksen kesto katsotaan lapsen tarpeen mukaan, muutoin se saa pääsääntöisesti kestää enintään kymmen tuntia. Varhaiskasvatustympäristön tulee olla turvallinen, oppimista edistävä, kehittävä, lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioiva ympäristö, jossa välineet ovat turvallisia ja asianmukaisia. Varhaiskasvatuksessa tulee tarjota ohjatusti, lapsen ravitsemukselliset tarpeet täyttävä, terveellinen ja tarpeellinen ravinto. (Varhaiskasvatustilain 540/2018, 4–11 §.)

Varhaiskasvatuksen henkilöstön tehtävä on yhdessä lasten kanssa rakentaa ympäristöä, jossa lapset toimivat osallisina ja aktiivisina toimijoina, henkilöstön edistäessä lapsen kiinnostusta oppimiseen sekä luoden suotuisat edellytykset oppimiselle. Myös lasten huoltajat otetaan yhtä lailla mukaan toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Lapsen vahvuudet, tarpeet ja kiinnostuksen kohteet ovat aina etusijalla toiminnassa, joka perustuu leikkiin, jolla on merkittävä rooli lasten vuorovaikutuksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edistämässä. (Opetushallitus 2025.)

2.2 Varhaiskasvatusta ohjaavat lait ja asiakirjat

Varhaiskasvatustilain mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on muun muassa edistää kaikkien lasten iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia, tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista sekä toteuttaa lasten liikkumiseen, leikkiin ja taiteisiin perustuvaa monipuolista

pedagogisesti suunniteltua toimintaa, joka mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset. Tavoite on kehittää lapsen vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja sekä varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua, toimia yhdessä lapsen ja myös huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi. (Varhaiskasvatustalaki 540/2018, 3 §.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta ja ne liittyvät oppimisen edellytysten hankkimiseen ja elämänmittaiseen oppimiseen sekä lapsen laaja-alaisen osaamisen edistämiseen. Laaja-alainen osaaminen koostuu kuudesta toisiinsa liittyvästä osaamisen alueista: ajattelu ja oppiminen, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito, digitaalinen osaaminen, osallistuminen ja vaikuttaminen sekä kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu. (Opetushallitus 2022, 25–26.)

Lapsen yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelmaan tulee varhaiskasvatussuunnitelmanperusteiden mukaan sisältää muun muassa lapsen kehitykseen, oppimiseen ja hyvinvointiin vaikuttavat vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja tekijät, tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteutumiseksi sekä mahdollisesti lapsen tarvitsema tuki. Tämän vuoksi lasten liikkuminen ja liikkumaan oppiminen tulevat varmasti puheeksi myös lasten vanhempien kanssa. (Pulli 2017, 8.)

Varhaiskasvatuksen henkilöstön tulee luoda lapsille liikuntaan houkuttelevia ympäristöjä, jossa vaihdetaan välineitä ja laitetaan esille yllätyksiä, jotka innostavat lapsia liikkumaan. Liikkumiseen ei tarvita suurta tilaa tai varsinaista liikuntasalia ja pieneen tilaan saadaan monipuolisen ja houkuttelevan liikuntaan kannustavan oppimisympäristön. Erilaiset liikunta-, kehonosa- ja välinekuvat antavat lapselle ideoita itsenäiseen leikkiin ja liikkumiseen. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tehtävänä on opettaa turvallista liikkumista ja siksi aikuisen asenteet ja turhat kiellot voivat viedä motivaation liikkumiseen, siksi turhat liikunta- ja liikkumista rajoittavat säännöt kannattaa miettiä onko ne tehty turvallisuutta ajatellen vai rajoittamaan liikkumista. Turvallisen liikkumisen opettamisella tarkoitetaan sitä, että aikuinen käyttää riittävästi aikaa lapsen liikuntataitojen opettamiseen ja havainnointiin esimerkiksi kiipeilytelineen kieltäminen

kokonaan rajoittaa liikkumaan oppimista, mutta kun henkilökunta keskittyy opettamaan kiipeilyä hallitusti ja ohjatusti niin kauan kuin on tarpeellista, puhutaan turvallisen liikkumisen opettamisesta. (Pulli 2013, 19–20.)

3 Liikuntakasvatus varhaiskasvatuksessa

3.1 Liikuntakasvatuksen merkitys varhaisvuosien kehitykselle

Kansallinen varhaiskasvatuksen liikunnan asiantuntijaryhmä on koonnut suositukset varhaisvuosien fyysiselle aktiivisuudelle, koska uusimmat tutkimukset osoittavat lasten liikkuvan liian vähän terveytensä ja kehityksensä kannalta. Lapsen liikkuminen on välttämätöntä normaaliin fyysisen kasvun ja kehityksen kannalta, geenien antaessa lapsen kehitykselle reunaehdot joihin ympäristö vaikuttaa suuresti. Lihakset, jänteet ja luut määrittelevät mitä lapsi jaksaa nostaa tai kantaa sekä kuinka voimakkaita vääntöjä tai törmäyksiä hänen luunsa kestävät. Lapsen liikkuvuuteen ja notkeuteen vaikuttavat nivelten ja jänteiden liikelaajuus ja notkeus vaatii monipuolista liikkumista ja leikkimistä. (Hujala & Turja 2020, 136–137.) Motoriset perustaidot eli taidot, jotka vaativat vapaaehtoista kehon ja/tai raajojen liikettä tavoitteet saavuttamiseksi, jaetaan yleensä tasapainotaitoihin, välineen käsittelytaitoihin ja liikkumistaitoihin. Tasapainotaidot voidaan jakaa vielä staattisiin ja dynaamisiin taitoihin. Staattisella tasapainolla tarkoitetaan asennon ja tasapainon säilyttämistä paikallaan ollessa ja dynaamisella tasapainolla tarkoitetaan asennon ylläpitämistä kehon ollessa liikkeessä esimerkiksi hypyn aikana. Dynaamista tasapainoa tarvitaan suurimassa osassa liikuntataitoja. Välineen käsittelytaidot jaetaan karkea- ja hienomotorisiin taitoihin. Karkeamotoriset taidot ovat suurempien lihasten tai useiden lihasryhmien säätelmiä taitoja esimerkiksi heittäminen, potkaiseminen ja pallon kiinni ottaminen. Hienomotoriset taidot ovat pienempien lihasten ja lihasryhmientaitoja, joiden tavoitteena on saavuttaa tarkkoja ja kontrolloituja liikkeitä. Liikkumistaitoja tarvitaan liikkumiseen paikasta toiseen esimerkiksi käveleminen, juokseminen, ponnistaminen ja hyppääminen. (Jaakkola 2014, 13.)

Lapsen monipuolinen motoristentaitojen oppiminen antaa pohjan tulevaisuuden liikunta-aktiivisuudelle ja elämän fyysisistä haasteista selviytymiselle. Lapset, joille kehittyy hyvät motoriset taidot liikkuvat lapsuudessa ja aikuisena enemmän kuin lapset, joilla motoriset taidot kehittyvät huonosti. Motoriset perustaidot vaikuttavat myös lajitaitojen kehittymiseen ja oppimiseen. Vaikka motoristen perustaitojen kehittyminen ja kehittäminen yhdistetään usein lapsuuteen ja nuoruuteen voi taitoja kehittää koko elinajan. Motoriseen kehitykseen vaikuttavat geenit ja elinympäristö ja niiden kehitys on jatkuvaa prosessia, jonka aikana opitaan liikuntataitoja. (Jaakkola 2014, 14.)

Sisäinen ympäristön tutkimisen tarve ja synnynnäinen tarve liikkua toimii varhaislapsuudessa toimivat lapsen kehityksen ohjaajana. Lapsi oppii lähes koko ajan jotain uutta seuraamalla muita lapsia, mallisuoritusten kautta, kokeilemalla, ottamalla mallia aikuisista, leikkien ja liikkuen arjessa. Toimintamallien juurruttamisen kannalta lapsuus on otollista aikaa koska lapsuusvaihe on vaikutteille herkkää aikaa, siksi aikuisten olisi tarjottava monipuolista kokeilevaa liikuntaa ja positiivisia kokemuksia sen parissa. Mitä pienempi lapsi on kyseessä, sen suurempi merkitys on liikunnan merkityksellä kokonaisvaltaiseen kehitykseen, minäkäsityksen muodostumiseen ja sosiaaliseen kehitykseen. (Finne 2017, 21–22.)

Ohjattuun jumppaan ei tarvitse ihan pienimpiä viedä, vaan kotona tarjottu liikuntaympäristöä hyödyntäen ja turvallisuus huomioiden on riittävää, kun taas viisivuotiaat jo saavat suuren hyödyn ohjatusta liikunnasta. 3–4- vuotiailla ulkona ja luonnossa liikkuminen on suuressa yhteydessä motoristen taitojen kehitykseen. 3–6- vuotiaiden motoriset taidot ennakoivat lasten liikunnallista aktiivisuutta vielä 13-vuoden iässä. Ilman sen suurempaa opettamista lapsen tulisi osata juosta, kiipeillä, heittää, potkaista ja hyppiä kouluikään mennessä. (Finne 2017, 22.)

Nykytieto osoittaa, että eri taidot ovat kiinteästi yhteydessä toisiinsa ja ne eivät ole toisistaan riippumattomia. Keskushermostossa on niin sanottuja yleisiä motorisia ohjelmia, jotka vastaavat kokonaisista sarjoista samankaltaisia taitoja eivät vain yhdestä ainoasta taidosta. Tällaisten motoristen ohjelmien ansiosta aiemmin opittuja taitoja hyödynnetään siirto vaikutuksen kautta uusien taitojen oppimisessa. Keskushermostomme

valitsee taidon toteuttamiseen ohjelman, joka on lähimpänä harjoittaa harjoiteltavaa taitoa. Mitä monipuolisempia ohjelmia keskushermostomme sisältää ja mitä enemmän niitä on, sen todennäköisempää on, että löydämme ohjelman, joka muistuttaa uutta opittavaa taitoa. Siirtovaikutuksella voi olla positiivinen, negatiivinen tai neutraali vaikutus eli se voi helpottaa tai vaikeuttaa uuden taidon oppimista tai sillä ei ole vaikutusta uuden taidon oppimisen. (Jaakkola 2010, 92–94.)

3.2 Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset

Lapsen liikunnallinen elämäntapa alkaa kehittyä jo varhain lapsuudessa, koska lapsella on synnynnäinen tarve olla fyysisesti aktiivinen. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset tarkoittavat kaikkea lapsen elämään kuuluvaa eritasoisesti kuormittavaa liikuntaa, kuten leikkiä sekä touhua sisällä ja ulkona, kotiaskareita, ulkoilua, retkeilyä ja ohjattua liikuntaa. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset on luotu kokonaisuudeksi kymmenen teeman ympärille; vauhti virkistää, aktiivinen tekeminen innostaa, kohti liikkuvaa elämäntapaa, kuuntele, tekemällä taitoja, ympäristö haastaa ja hauskuttaa, välineet ja lelut, ohjattu liikunta, liikunta varhaiskasvatuksessa sekä koko kylä liikuttaa. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus on näiden varhaisvuosien fyysisten aktiivisuuden suositusten taustana ja ne muistuttavat aikuisia muun muassa velvollisuudestamme tukea lasten kasvua ja kehitystä. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 6–9.)

Lapsella on tarve ja oikeus liikkua, rentoutua ja rauhoittua päivittäin. Päivittäisen kolmen tunnin fyysisen aktiivisuuden suositus pitää sisällään monipuolisesti kuormittavaa liikkumista; kevyttä liikuntaa, reipasta ulkoilua ja erittäin vauhdikasta fyysistä aktiivisuutta. Riittävän unen ja terveellisen ravinnon ohella päivittäinen liikunta on yhtä tärkeässä roolissa. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 9.) Varhaiskasvatuksensuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2022, 44.) oppimisen alueiden yhdistäminen ja soveltaminen tukee lasten monipuolista kehitystä arjessa päivittäin. Henkilöstön tehtävä on järjestää lasten kanssa monipuolisia kokemuksia kaikista alueista.

Liikkuminen, leikkiminen ja touhuaminen on lapselle luonteenomaista ja hän on aktiivisimmillaan leikkiessään muiden kanssa. Pitkään paikallaanolo tai istuminen ei ole lapselle ominaisia tapoja toimia, hän oppii asioita toiminallisesti tutkaillen, kokeillen, yrittäen ja erehtyen. Lapselle ei suositella yli tunnin istumisjaksoja ja lyhyemmätkin paikallaanotot olisi hyvä tauottaa lapselle mieleisellä tavalla. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 9.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus 2022, 48-52.) ohjaavat muun muassa sanalliseen ja keholliseen ilmaisuun, tutkimaan ja toimimaan ympäristössä sekä kasvamaan, liikkumaan ja kehittymään. Näiden osa alueiden yhdistäminen ja soveltaminen tarjoaa monipuolista virikettä arkeen liikkuen, leikkien ja touhuten.

Kun koko perhe liikkuu, ulkoilee ja touhuaa yhdessä, lapsi oppii liikkumisen kuuluvan päivittäiseen elämään. Kannustava ja omaa esimerkkiä näyttävä aikuinen lisää lapsen aktiivisuutta. Lapsi oppii vuorovaikutustaitoja ja myönteistä suhtautumista toisiin yhdessä aikuisen kanssa tekemällä. Lapselle muodostuu myönteinen minäkuva, kun häntä kannustetaan kokeilemaan ja koetaan yhdessä onnistumisen iloa. Nämä asiat vaikuttavat myös fyysisen aktiivisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin edistävän elämäntavan muodostumiseen. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 9.)

Lapsi käyttää uteliaasti ja aktiivisesti yleensä kaikkia aistejaan ja mielikuvitustaan tutustuessaan, tutkiessaan, kokeillessaan ja ottaessaan selvää omista liikkumiskyvyistään ja mahdollisuuksistaan. Lapselle ominaisia tapoja olla ja oppia on, että hän liikkuu ja leikkii yhdessä muiden kanssa. Lapsen mielipiteitä, toiveita ja halua osallistua itseään koskeviin päätöksiin ja suunnitelmiin tulee kuunnella ja huomioida myös fyysisen aktiivisuuden kehittymisen osalta. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 9.) Leikki on kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin lähtökohtana varhaiskasvatuksessa. Lapsille tarjotaan mahdollisuuksia erilaisiin leikkeihin, ne opettavat lapselle uutta, vaikkei lapset miellä leikkiä oppimisen välineenä. (Opetushallitus 2022, 42-43.)

Fyysisesti aktiivinen leikki on usein lapsen päivittäistä liikuntaa ja se on riittävää silloin kun hän saa harjoitella motorisia perustaitojaan. Lapsella on oikeus kokeilla, liikkua, haastaa omia fyysisiä rajojaan, leikkiä ja touhuta yhdessä muiden kanssa, kehittämisen taitojaan monipuolisessa ympäristössä ja kaikkina vuoden aikoina. Turhat kiellot ja liiallinen turvallisuushakuisuus vaikuttavat negatiivisesti oppimiseen. Taitojen harjoitteluun varataan riittävästi aikaa ja tilaa, jotta lapsi saa myös nauttia oppimistaan taidoistaan. Lapsella on oikeus saada apua ja tukea, jos hänellä on vaikeuksia liikkumisessaan. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 9.)

Sisällä ja ulkona lapsi näkee kaiken ympärillään olevan tilan kiinnostavana paikkana liikkua ja leikkiä, aikuiset ratkaisevat saako lapsi käyttää tilassa havaitsemansa mahdollisuudet etsiä, kokeilla ja keksiä erilaisia tapoja hallita kehoaan, ilmaista itseään ja liikkua. Ympäristön muokkaaminen on lapsesta hauskaa, ja erityisen hauskaa se on lasten yhteisleikeissä. Aikuisen tehtävä on etsiä, luoda ja tarjota liikkumaan houkuttelevia, monipuolisia ympäristöjä lapsen liikkumiselle. Lapsi löytää liikkumiseen ja leikkimiseen paikat myös rakennetusta ympäristöstä, mutta luonnonympäristöt ovat usein lapselle mieluisempia. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 9.) Tutkin ja toimin ympäristössäni oppisen alue auttaa lasta havainnoimaan, jäsentämään ja ymmärtämään ympäristöään. Lapset pääsevät tutkimaan ja toimimaan erilaisissa ympäristöissä ja oppivat hyödyntämään ympäristöään toimiessaan. (Opetushallitus 2022, 50.)

Erilaiset välineet, lelut, kalusteet ja tavara kiehtovat lasta ja kannustavat liikkumaan ja lapsen keholliset kokemukset ja elämykset monipuolistuvat. Lapsen saataville ja vapaaseen käyttöön laitetaan fyysisesti aktiivisiin peleihin ja leikkeihin innostavia välineitä, huomioiden tukea tarvitsevien lasten mahdollisuus liikkua ja leikkiä. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 10.)

Lapsi haluaa luontaisesti oppia uutta ja saada onnistumisen kokemuksia. Ohjatut liikuntatuokiot ovat hyvä esimerkki siitä, miten lapsi pääsee oppimaan uusia taitoja muiden lasten kanssa, innostavan ja turvallisen ohjaajan kanssa. Oppimisenkokemuksiin vaikuttaa ohjaajan palaute lapselle itselleen tai lapsiryhmälle. Lastenliikuntaa suunnitellessa

tulee huomioida lasten toiveita ja että kaikilla on mahdollisuus nauttia liikkumisesta, saada onnistumisen kokemuksia ja oppia uutta yksin sekä muiden lasten kanssa. Lasten erilaisuus yksilöinä tulee aina huomioida toimintaa suunnitellessa ja aikaisemmin liikuntaa harrastaneen, taidoiltaan muita heikomman tai liikkumiseen tukea tarvitsevan lapsen tulee voida osallistua samalla tavalla kuin muidenkin. Mikään lapsen yhdenvertaisuustekijä kuten sukupuoli, perhe, kulttuuri, kieli tai terveys eivät saa vaikuttaa osallistumismahdollisuuksiin. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 10.)

Suunnitellun, tavoitteellisen ja monipuolisen liikuntakasvatuksen varhaiskasvatuksessa pohjana on varhaiskasvatuslaki, sekä varhaiskasvatuksensuunnitelman perusteet, jotka velvoittavat varhaiskasvatuksen henkilöstön suunnittelemaan ja toteuttamaan lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä tukevaa toimintaa. Toimintaa suunnitellessa tulee huomioida, että hyvinvoinnin edistämiseksi fyysisen aktiivisuuden ja liikunnan merkitys oppimiseen, terveyteen ja hyvinvointiin toteutuvat. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 10.)

Kokonaisvaltainen kehityksen ja hyvinvoinnin tukeminen edellyttää yhteistyötä niin huoltajien kuin varhaiskasvatuksen henkilöstön kuin sosiaali- ja terveydenhuollon kuten esimerkiksi neuvolan kanssa. Lasten yksi merkittävimmistä liikuttajista ovat myös paikalliset terveyttä ja hyvinvointia edistävät tahot, yhteisöt ja verkostot. Lasten liikkumiseen vaikuttaa kuntien tekniset toimijat, jotka vastaavat piha- ja aluesuunnittelusta ja sitä kautta vaikuttavat siihen minkä verran ja millaisia leikki ja liikuntapaikkoja lapsilla on saatavilla. Lasten terveyteen ja hyvinvointiin vaikutetaan myös poliittisilla päätöksillä ja koko kylän yhteistyötä tarvitaan siihen millaisia liikunta mahdollisuuksia lapsille, voidaan tarjota. (Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntijaryhmä 2016, 10.) Varhaiskasvatuksensuunnitelman perusteissa painotetaan yhteistyön merkitystä, vanhempien ja lähiympäristön kanssa. Yhteistyö vanhempien ja työyhteisön välillä tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä ja osallistaa vanhempia. (Opetushallitus 2022, 33-34.)

Lapsen tulee saada päivittäin mahdollisuuksia harjoitella motorisia perustaitojaan monipuolisesti eri ympäristöissä ja osallistua tutkimaan mitkä paikat motivoivat häntä liikkumaan monipuolisesti. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ohjaa henkilöstöä suunnittelemaan ja järjestämään tavoitteellista ja monipuolista liikuntakasvatusta päivittäin, mutta se ei tarkoita sitä, että lapsilla pitäisi olla joka päivä ohjattu liikunta tuokio. Se tarkoittaa sitä, että varhaiskasvatuksessa kannustetaan lapsia liikkumaan ja harjoittamaan motorisia perustaitojaan myös muun muassa leikissä, siirtymä ja odotustilanteissa. Ohjatun liikuntatuokion valitut, tavoitteelliset ja monipuoliset sisällöt siirtyvät osaksi lasten päivittäistä toimintaa aikuisen avulla. Lapset rakentavat mielellään itsekin ryhmätilaan tempuratoja ja keksivät miten eri välineitä tai tiloja voi hyödyntää liikkumiseen. (Pulli 2013, 18.)

4 Puheenkehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa

4.1 Varhaisvuosien puheenkehitys

Lapsen puheenkehitys alkaa jo vauvana kuullun puheen, loruttelun ja laulelun kautta, kehittäen lapsen sanavarastoa ja vahvistaa vahvan äidinkielen pohjan muodostumista. Viimeistään leikki-iässä puhetta, loruja ja lauluja olisi hyvä kuulua lapsen arkeen päivittäin. Koska puheen kehityksessäkin oppiminen alkaa jo kotona on vanhempien erilaisilla vuorovaikutustyyyleillä, kasvatuskäytännöillä, asenteilla ja kodin virikkeillä on suuri vaikutus lapsen älylliseen ja kielelliseen kehitykseen. Kielelliseen kehitykseen kuuluu myös kuulemisen ja kuuntelemisen taito, nämä hyvän puhumisen taidon lisäksi antavat hyvän perustan kirjoittamisen ja lukemisen oppimiselle. (Hakamo 2011, 8.)

Lapsen aivotoiminnan sekä lapsen ja hänen ympäristönsä kiinteän vaikutuksen tuloksena lapsen kielelliset taidot kehittyvät. Lapsi oppii aktiivisesti ympäröivästä maailmasta ja hän luo itse käsityksensä kielestä, oman toiminnan ja oman oivaltamisen kautta. Kielelliset taidot kehittyvät aina yksilöllisesti ja siksi on haasteellista selvittää, eteneekö puheenkehitys keskimääräistä hitaammin. Kielellinen oppiminen alkaa

ääntelystä ja kehittyä kertovaan puheeseen. Lapsi oppii ymmärtämään sanoja ja kieltä, ennen kuin hän itse kykenee tuottamaan niitä. Lapsilla on synnynnäiset valmiudet reagoida kielellisiin ärsykkeisiin ja erottaa muista äänistä kielelle ominaiset piirteet riippumatta siitä mitä kieltä lasten elinympäristöissä puhutaan. Tämä taito on vain kehityksen varhaisvaiheessa ja se häviää lapsen kasvaessa. (Siiskonen, Aro, Ahonen & Ketonen 2003, 48–49.)

4.2 Puheenkehitykseen vaikuttavia tekijöitä

Kielen välityksellä hankitaan ja arkistoidaan muistiin tietoja ja siksi kieli on tärkeässä roolissa kaikessa oppimisessa sekä oman minän ja yksilöllisyyden ilmaisemisessa. Kieli lisää lapsen ajattelun nopeutta ja laajuutta ja on yhteydessä lapsen koko kehitykseen, koko ajan kehittyen ja ollen yhteydessä myös puheen kehitykseen. Kielen ja puheenkehittyminen liittyy vahvasti muuhun lapsen kognitiiviseen kehitykseen, kuten esimerkiksi älykkyyden, ajattelun, muistin ja havaitsemisen kehittymiseen. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 30–32.)

Mitä pienempi lapsi sitä merkityksellisempää on, että lapselle puhutaan kielen kehityksen, sanavaraston laajenemisen ja puheen kehittymisen vuoksi. Vaikka lapsi ei vielä itse puhu, hänen kielensä kehittyä puhetta kuunnellessa. Lapsen tietoisuus kirjoitetusta kielestä lisääntyy, kun hänelle luetaan paljon erilaisia tekstejä, kieliä, satuja, runoja ja riimejä. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 35–36.)

Lapsen sukupuolen, syntymäpainon, taaperoiän kehityksen, biologistentekijöiden, synnytystä edeltävien riskitekijöiden, vähäinen sosiaalisuus, lapsen temperamentti ja tiedon käsittelyyn liittyvät kognitiiviset riskitekijät vaikuttavat lapsen puheenkehitykseen. Myös vanhempien puutteet vuorovaikutuksessa, lapsen vanhemmilta saamien ensimmäisten vuosien virikkeellisyys, lapselle lukeminen ja puhuminen vaikuttavat lapsen kehitykseen. (Kunnari & Laasonen 2022, 33–37.)

Neuromotorisista toiminnoista puhe on yksi monimutkaisimmista, se vaatii useiden hermostollisten kokonaisuuksien ja lihaksiston yhteistyötä. Tämän hermostollisen kokonaisuuden kehittyminen alkaa jo sikiö aikana ja jatkuu useita vuosia syntymän jälkeen. Monet aivojen osat ja aivohermot vaikuttavat puheenmotoriikan kehitykseen ja säätelyyn. Nämä biologiset ja neurologiset kehitykset ovat välttämättömiä, mutta eivät yksistään riitä puheen, kielen ja kommunikoinnin oppimiseen. Suuri ja tärkeä vaikuttava tekijä on lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus, sen määrä ja laatu. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 39–48.)

Puheen ja kielen kehitys on vahvasti sidoksissa ympäristön kielellisiin virikkeisiin ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Vuorovaikutuksen sopiva määrä ja hyvä laatu vahvistavat lapsen kielenkehitystä, sanaston kasvua sekä puheenkehitystä. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 48–51.)

4.3 Puheenkehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa

Laadukkaan varhaiskasvatuksen tulee tarjota kielellisesti virikkeellinen ympäristö, erilaisia ja monipuolisia materiaaleja käyttäen. Materiaalia löytyy paljon valmiina ja sitä on helppo tehdä myös itse samalla hyödyntäen käytännön tuoman kokemuksen sekä lapsiryhmän tuntemuksen. Loruttelu, esillä olevat lorukortit ja lorupussi alle kolmivuotiaiden ryhmässä tukee heidän puheenkehitystensä, joku voi osata jo toistaa lorun tai tunnistaa oikean kuvan lorun kuultuaan. Lorukorttien avulla voidaan opetella nimeämään ja luokittelemaan asioita, ilmaisemaan tunteita, lisätä lapsen tietoisuutta ympäröivästä maailmasta ja todellisuudesta sekä tukea puheenkehitystä myös saduttamalla. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 37.)

Lapsen kielellisen ilmaisukyvyn edistäminen on tärkeä osa varhaiskasvatusta, mutta siitä ei tarvitse tehdä omaa itsenäistä aihetta vaan se on osa kaikkea leikkiä, toimintaa ja tehtävää. Puhetaitojen harjoittelu on aina osa lapsen arkista toimintaa. Esimerkiksi liikunta on hyvä keino provosoida kielellistä oppimista. Leikin keksiminen yhdessä lasten kanssa antaa teeman niin liikkumiseen kuin puhumiseen, esimerkiksi

samaistamalla eläimien liikkumistyylihin lapset innostuvat myös matkimaan eläinten ääntelyä. Kielellisiä virikkeitä yhdistettynä liikkeeseen on myös monissa lauluissa, loruissa, laululeikeissä ja leikkiluvuissa. (Zimmer 2002, 66–67.)

On tärkeää herätellä lapsen motivaatio oppimiseen, esimerkiksi luomalla onnistumisen elämyksiä tai luomalla tunne-elämyksiä opittavien asioiden yhteyteen, silloin lapsi voi olla kiinnostuneempi oppimaan uutta. Loru, sana, tavu ja riimikortit viisi-kuusivuotiaiden kanssa kartuttaa sanavarastoa, tukee puheenkehitystä, tutustuttaa kirjaimiin ja kannustaa tutkimaan ja luokittelemaan sanoja. Vaikka lapsi ei osaisi vielä kirjoittaa tai lukea hän alkaa tunnistaa niiden muotoja. Loruttelu ja runojen lukeminen kannustaa lasta muodostamaan omia loruja ja runoja. Erilaiset muistia harjoittavat pelit ja leikit kannustavat puhumaan ja kehittävät aivoja. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 38–40.)

Varhaiskasvatuksen oppimis- ja toimintaympäristöt, toiminta, arjen rutiinit ja toiminnot tarjoavat paljon mahdollisuuksia spontaanille, että tavoitellulle vuorovaikutukselle. Aikuinen antaa kommunikoinnille mallin ja tavan suhtautua toisiin ihmisiin. Kommunikointi ja vuorovaikutus on muutakin kuin puhetta, se on kehonkieltä, ilmeitä ja eleitä, joiden viesti vaikuttaa emootioihin ja silloin kaikki ovat tilanteessa mukana kokonaisvaltaisesti reagoiden asiaan koko persoonallaan. Varhaiskasvatus arki sisältää paljon tilanteita, joissa ei aina huomata käyttää sen tuomia mahdollisuuksia keskustelulle ja muun muassa uuden sanaston oppimiselle, kuten esimerkiksi ruokailutilanteet. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 45.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laaja-alaisen osaamisen alueilla luodaan pohjaa lapsen myöhemmälle osaamiselle. Se muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta sekä tietojen ja taitojen käyttämisen kyvyistä. Osaamisen kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu koko elämän, siksi niihin pohjautuva monipuolinen toiminta varhaiskasvatuksessa on tärkeää. Näistä osaamisalueista esimerkiksi ajattelu ja oppiminen tukevat puheenkehittymistä tiedonhankinnan, jäsentämisen, ajattelun, ihmettelyn, oivaltamisen ja oppisen kautta. Monilukutaito auttaa lasta tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa

ympäristöissä ja muodoissa. Oppimisen alueet: kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutukin ja toimin ympäristössäni ja kasvan. liikun ja kehityn tukevat yhdessä ja erikseen myös kielellistä kehitystä. Näiden monipuolinen yhdistäminen ja soveltaminen arjessa tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä ja oppimista. (Opetushallitus 2022, 25-28, 44.)

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lapsen uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, kielellisten taitojen ja valmiuksien kehittämistä ja kielellisen identiteetin kehittymistä. Kielen kehitys on osa monilukutaidon sekä kulttuurisen osaamisen ja vuorovaikutuksen laajaa osaamisen aluetta. Kielen avulla lapsi ottaa haltuun erilaisia asioita ja tilanteita, on vuorovaikutuksessa muiden kanssa, kielen ollessa oppimisen kohde sekä oppimisen väline. Kielen kehitykseen vaikuttaa muun muassa kielellinen ympäristö, kodin tavat käyttää kieltä sekä varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa kielellinen ympäristö. (Opetushallitus 2022, 44-45.)

5 Aikaisemmat opinnäytetyöt

Koska suoraan liikuntakasvatuksen ja puheenkehityksen yhteisvaikutuksiin liittyviä opinnäytetöitä, graduja tai väitöskirjoja ei löytynyt, tutustuin molempiin aiheisiin erikseen ja yritin löytää niistä yhteneväisyyksiä molempiin aiheeni teemoihin.

Vörlinin kandidaatin tutkielmassa (2019) oli tarkoitus vastata siihen millä tavoin liikunta vaikuttaa lapsen kasvuun ja kehitykseen ja miten voidaan tukea liikunnallisen elämäntavan muodostumista. Lapsen kasvua ja kehitystä tutkitaan fyysisen, motorisen, kognitiivisen, psyykkisen ja sosioemotionaalisen kehityksen kautta ja sitä miten liikunta vaikuttaa jokaiseen osioon. Tutkielman johtopäätöksissä todetaan, että liikuntakasvatus antaa runsaasti luontevia mahdollisuuksia lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukemiseen kaikilla edellä mainituilla osa-alueilla. Varhaisvuosien fyysisellä aktiivisuudella on suuri vaikutus lapsen fyysiseen kasvuun ja kehitykseen. Liikunnallisen elämäntavan muodostuminen alkaa vähitellen, monipuolisen liikunnan avulla kehittyvien

liikuntataitojen ohella. Mahdollisuus omaehtoiseen ja vapaaseen leikkiin, positiiviset liikunta kokemukset ja ympäristö auttavat liikunnallisen elämäntavan muodostumisessa. (Vörlin 2019, 2, 5, 26-29.)

Kasvatustieteen kandintyössään Vaara (2017) tutkii lasten kielenkehitystä, sen tukemista sekä siihen liittyvien vaikeuksien tukemista päiväkodissa. Tutkimuksessa tuodaan esiin, miten tärkeää on havainnoida jo varhaisessa vaiheessa puheenkehitystä, jotta mahdollinen tuentarve saadaan ajoissa selville, jotta lapsi saa siitä parhaiten hyödyn myöhempää varten. Muun muassa leikin, oppimisympäristö, välineiden ja materiaalien merkitys tuodaan kielelliseen kehitykseen myös esiin. Vuorovaikutus-, opetus- ja aamu- tuokioiden avulla voidaan tukea, rohkaista ja ohjata lasta vuorovaikutukseen ja näin tukea kielellistä kehitystä. (Vaara 2017, 2, 15–16, 25–26)

6 Opinnäytetyön tehtävä ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää, mitä varhaiskasvatuksen liikuntakasvatus on, miten se vaikuttaa lapsen kehitykseen ja millaista sen tulisi olla, jotta se on laadukasta. Tutkin tämänhetkisiä liikuntasuosituksia, miten paljon ja minkälaista liikuntaa tulisi lapsilla olla päivittäin varhaiskasvatuksessa tukemassa lapsen kehitystä, hyvinvointia ja miten liikkuminen vaikuttaa lapsen tulevaisuuteen.

Tutkin myös varhaiskasvatus ikäisen puheenkehitystä, siihen vaikuttavia tekijöitä sekä sitä miten varhaiskasvatuksessa voidaan tukea puheenkehitystä erikeinoin ja eritilanteissa. Tutkimuskysymyksenäni on, miten varhaiskasvatuksessa tuetaan puheenkehitystä liikuntakasvatuksen avulla.

7 Menetelmälliset valinnat

7.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisella tutkimuksella tutkitaan ihmisten välisiä ja sosiaalisia merkityksiä ja mitä merkityksiä tutkimuksessa tutkitaan. Tutkitaanko kokemuksia vaiko käsityksiä, on kysymys, jota tutkimuksen tekijä joutuu täsmentämään, jotta hän asettaessaan tutkimuskysymyksiä ja -tavoitteita on tietoisia vastaajien käsitysten ja kokemusten välisistä eroista. Laadullisella tutkimuksella ei tavoitella totuuden löytämistä tutkittavasta aiheesta vaan tutkimuksen aikana muodostuneiden tulkintojen ja havaintojen avulla näyttää jotakin tutkittavasta aiheesta. Kun tutkija kuvaa tutkimuksessaan millaisiin yleisiin yhteyksiin tutkittava asia tai ilmiö liittyy, puhutaan kontekstin huomioon ottamisesta. Esimerkiksi sosiaaliset yhteydet, toimintaympäristön, ajan tai paikan kuvaaminen. Kun tässä tutkittavan motiiveja ja tarkoitusperiä tutkija huomioi ilmiön intention. Prosessilla tarkoitetaan tutkimusaikanataulun ja tutkimusaineiston tuotantoedellytysten suhdetta tutkijan valitsemaan teeman ymmärtämiseen. Tutkimuksen laatuun ei vaikuta siihen käytetty aika vaan tutkijan taidot käsitellä, tarkastella ja tulkita tietoa. (Vilka 2021, 50–51 %.)

Laadullisessa tutkimuksessa teorian merkitys on suuri ja sitä tarvitaan välttämättä. Teoria muodostaa tutkimuksen teoreettisen osuuden ja antaa tutkimukselle viitekehyyden. Laadullista tutkimusta ei voida tehdä ilman teoriaa, jos sitä kutsutaan tutkimukseksi. Teorian muodostama viitekehys ja teoria muodostuvat käsitteistä ja niiden välisistä merkityksistä. Tutkimustuloksiin vaikuttaa tutkijan käsitys ilmiöstä, millaisia välineitä tutkimukseen valitaan ja millaisia merkityksiä annetaan tutkimukselle ne eivät ole objektiivista tietoa, vaan ne ovat tutkimuksen tekijän päättämästä tutkimusasetelmasta käsin koottua tietoa. Laadullisessa tutkimuksessa ei voi hylätä tai vallata teoria tietoa itselleen. (Tuomi & Sarajärvi 2002 44 %.)

Mielestäni laadullinen tutkimus sopii opinnäytetyöhöni, koska sen avulla voin tutustua aiheeseeni laajemmin ja koota etsimäni aineiston perusteella yhteenvedon. Koska

aiheeseeni ei löydy suoraan tutkimuksia tutkin aiemmin tehtyjä tutkimuksia liikuntaan ja puheenkehitykseen liittyen ja etsin niistä yhteneväisyyksiä toisiinsa.

7.2 Kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsauksen tavoite on kehittää jo olemassa olevaa ja muodostaa uutta teoriaa, arvioida sitä ja saada sillä kattava kuva valitusta aiheesta, sillä voidaan tunnistaa ongelmia ja kuvata valitun aiheen teorian kehitystä historiallisesti. Sen avulla voidaan käsitellä ja tiivistää suuria aineistoja sekä tuo uutta tietoa pakottaen tutkijan perehtymään valitsemansa aiheen tieteenalaan ja teoriaan perusteellisesti. Kirjallisuuskatsauksessa kootaan tutkimuksen tuloksia, eli tehdään tutkimusta tutkimuksista, jotka voivat olla pohjana uusille tutkimuksille. Kirjallisuuskatsaus perustuu tutkimuskirjallisuuteen, täsmällisen, systemaattisen ja toistettavissa olevan menetelmän kautta. Valmiina olevat asiantuntijoiden, tiedemiesten ja tutkijoiden julkaisema tutkimusaineisto tiivistetään, arvioidaan ja tunnistetaan kirjallisuuskatsauksen avulla perustuen alkuperäisiin korkealaatuisiin tutkimustöistä tehtyihin johtopäätöksiin. Kirjallisuuskatsaus alkaa aihepiirin valinnalla, mitä aiheesta jo tiedetään, mistä tieto on peräisin ja sen jälkeen aletaan etsiä aineistoa. Tietoa järjestetään ja tallennetaan, rajataan tietoa, laajennetaan tiedon hakua muihin lähteisiin, analysoidaan tietoa ja tehdään kokoavaa yhteenvetoa ja tehdään kirjallisuuskatsauksen raportointi. (Salminen 2011, 3–4, 7.)

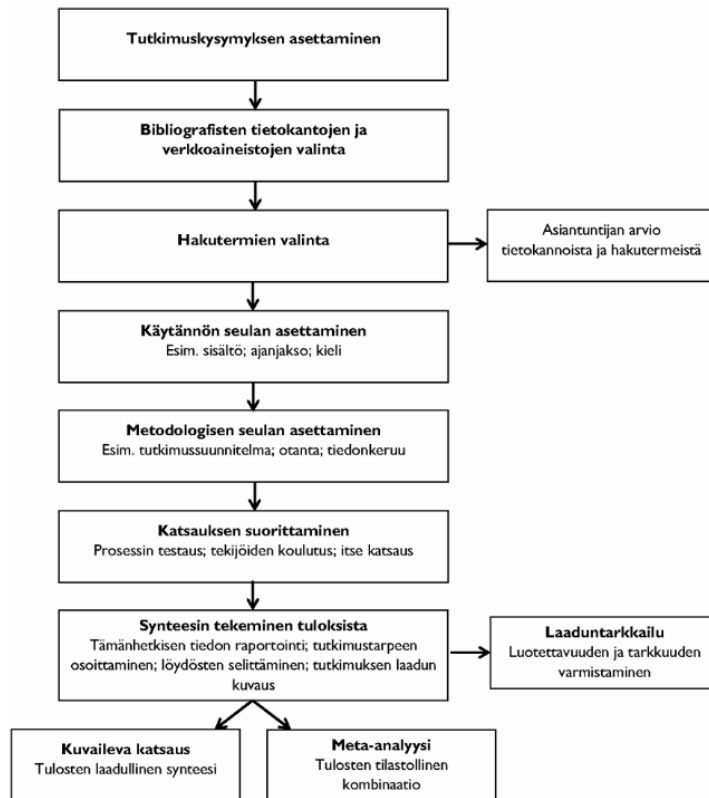
Kirjallisuuskatsauksen analyttisen ymmärryksen muodostuminen tuttavasta aiheesta erilaisten prosessien avulla tarvitsee vähintään kahta prosessista, mutta on parhaimmillaan, jos kaikki neljä prosessia toteutuu. Kun tutkija alkaa muodostaa tutkimuskysymyksiä miettii hakusanoja ja ensimmäisiä alkuperäisiä ilmauksia käynnistyy alustava ymmärtämisen prosessi, joka on ensimmäinen kirjallisuuskatsauksen kirjoittamisen prosesseista. Kokonaisvaltainen ymmärtäminen muodostuu, kun tutkija perehtyy tutkimuskäsitteisiin ja ymmärtää ne. Kun tutkimukset puretaan osiin ja tarkastellaan osia vertailevasti alkaa analysoiva ymmärtäminen. Kun edeltävät kolme vaihetta yhdistetään kokonaisuudeksi ja asioiden välisiä yhteyksiä ja suhteita tarkastellaan alkaa syntetisoiva ymmärtäminen. (Vilka 2023, 108–109.)

7.3 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsauksen perustyypeistä yleisimmin käytetään kuvailevaa kirjallisuuskatsausta, koska siinä tutkittava aihe voidaan esitellä laajasti ilman tiukkoja tai tarkkoja sääntöjä, sekä tutkimuskysymykset ovat joustavampia kuin systemaattisessa katsauksessa tai meta-analyysissä. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus jakaantuu kolmeen orientaation, jotka ovat narratiivinen, kartoittava ja integroiva katsaus. (Salminen 2011, 7.)

Narratiivisella kirjallisuuskatsauksella valitusta aiheesta voidaan antaa helppolukuisesti laaja kuva, esitellä aiheen kehitystä tai historiaa kevyemmin, järjestäen epäyhtenäistä tietoa yhdistyksen jatkuvaksi tapahtumaksi. Kartoittava kirjallisuuskatsaus on aineistolähtöinen, laajoja tutkimusaineistoja esittelevä, jossa tutkimusnäyttö kootaan tutkimuksista ja lähteistä, esimerkiksi kirjallisuustarkastelut, asiantuntijakäsitykset, tutkimukset ja käsitteiden väliset suhteet. Jotta tutkimustulokset ovat luotettavia kartoitettavassa katsauksessa käytetään täsmällisiä ja läpinäkyviä tutkimusmetodeja. Mahdollisimman monipuolisen aiheen kuvaamiseen käytetään integroivaa kirjallisuuskatsausta, joka tuottaa uutta tietoa jo tutkitusta aiheesta sekä auttaa kirjallisuuden tarkastelussa ja kriittisessä arvioinnissa. Integroivassa kirjallisuuskatsauksessa aiheesta on mahdollista kerätä huomattavasti isompi otos koska se ei ole yksi valikoiva eikä se seulo tutkimusaineistoa niin tarkasti kuin systemaattinen kirjallisuuskatsaus. (Salminen 2011, 7–10.)

Hyödynnän opinnäytetyössäni Salmisen kirjasta löytyvää kirjallisuuskatsauksen prosessin kuvauksen vaiheita.

Kuvio 2. Kirjallisuuskatsaus vaiheittain Finkin (2019, s. 4-5) mallia mukailien.

Integroiva kirjallisuuskatsaus sopii mielestäni aiheeseeni parhaiten, koska se avulla saan tutkittua aiheitani monipuolisesti ja mahdollistaa laajemman tutkimusaineiston käyttämisen koska aiheeseeni ei suoraan löydy kovinkaan paljon tutkimustietoa.

7.4 Aineiston haku ja valinta

Kirjallisuuskatsauksessa aineiston haku tehdään jäsennetysti, läpinäkyvästi ja tutkimuskysymykseen nähden laajasti. Tiedon hakua ohjaa ennalta tehty, rajattu ja perusteltu menetelmä, joka mahdollistaa puolueettoman ja laajan aineiston löytymisen. Aineiston haku on vaihe vaiheelta etenevä prosessi, jossa haku ja aineiston läpi käynti kulkevat rinnakkain koko ajan. Ennalta tehdyn hakusuunnitelman avulla tulisi saada tutkimuskysymyksen osalta olennaisin aineisto ja samalla sulkea merkityksetön aineisto. Haku- ja avainsanojen tarkka jäsentäminen ja erilaisten hakukoneiden ja -tekniikoiden käyttäminen ovat osa hakusuunnitelmaa. Hakusanoissa tulee huomioida erikoisan kielen, sanaston, puhetapojen, sanamuodot, akateemiset termit ja asiasanastot, jotta saadaan

parhaat hakutulokset. Harmaan aineiston lisääminen hakukriteereihin täydentää haut tietokantojen sivuuttamiin aineistoihin kuten lähdeluettelot, viitteet, bibliografiat. (Vilka 2023, 54–58.)

Aineiston hakemisen ja valinnan aloitin määrittämällä aikavälin materiaalien julkaisulle, etsin teoriatietoa tietoperustaan ja aloin etsiä tutkimuksia, tutkimustietoa ja opinnäytetöitä. Valitsin vuodet 2000–2025 ja rajasin että käytän vain suomen ja englanninkielisiä lähteitä (Taulukko 1).

Poissulkukriteerit	Sisäänottokriteerit
Aineisto julkaistu ennen vuotta 2000	Aineisto julkaistu vuonna 2000 tai sen jälkeen
Aineisto ei ole saatavissa kokonaisuudessaan	Aineisto on saatavissa kokonaisuudessaan
Muu kuin suomen tai englanninkielinen aineisto	Suomen tai englanninkielinen aineisto
Aineisto ei ole tutkimus, tieteellinen artikkeli tai väitöskirja, gradu, lisensiaatintyö tai opinnäytetyö.	Aineisto on tutkimus, tieteellinen artikkeli tai väitöskirja, gradu, lisensiaatintyö tai opinnäytetyö.
Aineisto on maksullinen	Aineisto on ilmainen
Aineisto ei vastaa tutkimuskysymyksiin	Aineisto vastaa tutkimuskysymyksiin

Taulukko 1. Aineiston valintakriteerit.

Kokeilin hakukoneina Academic Search Premier: iä, Science Direct:iä ja Google Scholar:ia. Hakusanoina käytin muun muassa: physical education, early childhood education, speech development, language development, speech development support ja language development support. Koska en löytänyt noista aiheeseen sopivia julkaisuja, hain Finna.fi: stä eri yliopistojen pro graduja, kandiditoita, lisensiaatintöitä sekä väitöskirjoja (Taulukko 2). Luin löytämistäni julkaisuista otsikot, valitsin niiden perusteella ne mistä luin johdannon, tiivistelmän, tutkimustehtävät ja tutkimustulokset. Löysin paljon tutkimuksia suomeksi tai englanniksi lasten liikunnasta ja sen merkityksestä fyysiseen aktiivisuuteen myöhemmin lapsen elämässä sekä kouluikäisten liikunnasta ja sen merkityksestä kehitykseen. Puheen ja kielen kehityksen tutkimuksissa suomeksi tai englanniksi löysin erilaisia tutkimuksia siitä mitkä asiat vaikeuttavat kehitystä tai miten tukea puheen kehitystä, jos lapsella on jokin vamma, sairaus tai muu terveyteen tai kehitykseen liittyvä asia, joka hidastaa tai vaikeuttaa puheenkehitystä.

Hakukone	Hakusanat	Haun rajaus	Osumien määrä	Tarkempaan tarkasteluun valitut	Aineistoon valitutu
Finna.fi	lapsen liikunta ja kehitys	Pro gradu Väitöskirja Kandityö lisensiaatintyö Opinnäytetyö Verkossa saatavilla 2000-2025	837	9	1
Finna.fi	Physical activity, motor skills	Pro gradu Väitöskirja Kandityö lisensiaatintyö Opinnäytetyö Verkossa saatavilla 2000-2025	278	6	1
Finna.fi	kielellinen kehitys	Pro gradu Väitöskirja Kandityö lisensiaatintyö Opinnäytetyö Verkossa saatavilla 2000-2025	974	12	2

Taulukko 2. Aineistonhaun esimerkkejä.

7.5 Aineiston analyysi

Kaikissa laadullisissa tutkimuksissa voidaan käyttää perusanalyysimenetelmää, sisällönanalyysia. Se toimii väljänä teoreettisena viitekehyksenä sekä yksittäisenä metodina ja sen avulla voidaan tehdä erilaisia tutkimuksia kirjoitettuja, kuultuja ja nähtyjä sisällöjä analysoimalla. Analysointi etenee neljässä vaiheessa, joista ensimmäisessä päätetään mikä aineistossa kiinnostaa, toisessa vaiheessa aineisto käydään läpi, erotellen ja merkitsemällä asiasta, jotka sisältyvät kiinnostukseen, rajataan kaikki muu pois tutkimuksesta ja kootaan merkityt asiat yhteen ja erilleen muusta aineistoista. Kolmannessa vaiheessa luokitellaan, teemoitetaan ja tyytitellään aineisto ja neljännessä kirjoitetaan yhteenveto. Sisällönanalyysissä aineisto pilkotaan ja ryhmitellään erilaisten aihepiirien mukaan vertaillen niitä toisiinsa ja luoden tutkimusaineistoista teoreettinen

kokonaisuus. Usein laadullisessa tutkimuksessa aineistosta löytyy useita kiinnostavia teemoja ja asioita ja siksi on tärkeää rajata aihe tarkkaan, siihen mitä tutkitaan. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 63 %.)

Aineistolähtöisen sisällön analyysin kolme vaihetta ovat redusointi, klusterointi ja abstrahointi. Redusointi eli aineiston pelkistäminen on vaihe, jossa alkuperäisdatasta karsitaan kaikki tutkimukselle epäolennainen pois tiivistämällä tai osiin pilkkomalla. Pelkistetyt aineistot, joissa tutkimustehtävää kuvaavat alkuperäiset ilmaukset listataan mitään poistamatta. Sen jälkeen aineisto klusteroidaan eli ryhmitellään, aineiston koodatut alkuperäisilmaukset käydään läpi ja etsitään samankaltaisuuksia ja tai eroavaisuuksia aineistosta. Käsitteet ryhmitellään ja yhdistetään eri luokiksi, joiden alle muodostuvat alaluokat, jotka nimetään luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Tämä vaihe luo pohjan kohteen olevan tutkimuksen perusrakenteelle ja muodostetaan alustavia kuvauksia tutkittavasta teemasta. Viimeinen vaihe abstrahointi eli käsitteellistäminen, jossa tutkimuksen kannalta olennaisen tieto erotetaan ja valikoitujen tietojen perusteella muodostetaan teoreettiset käsitteet. Siinä edetään alkuperäisendatan käyttämisestä kielellisistä ilmauksista teoreettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin ja sitä jatketaan yhdistelemällä luokituksia niin kauan kuin se aineiston sisällön kannalta on mahdollista. Koko analyysin ajan varmistetaan, että aineistoissa säilyy yhteys alkuperäisdataan. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 65–66 %.)

Mielestäni sisällönanalyysi sopii parhaiten työhöni, koska sen avulla saan koottua ja jäsennettyä tietoa varhaiskasvatuksen liikuntakasvatuksesta sekä puheenkehityksen tukemisesta parhaiten. Aiheestani ei löydy suoraan olemassa olevia tutkimuksia, ja sisällönanalyysillä saan koottua aineistoa molemmista ja yhdistettyä ne tähän kirjallisuuskatsaukseen. Tutkimusaineisto on esitelty liitteessä 1. Aloitin analyysin tutustumalla tarkemmin valitsemaani aineistoon ja kokosin sieltä alkuperäisiä tekstejä Word taulukoon aluksi reilummin ja aloin niistä valita mitä lopulta käytän (Taulukko 3). Aloin pelkistää alkuperäisiä tekstejä ja jaottelin samalla niitä niin että laitoin allekkain samantyylliset tekstit, jotta oli helpompi hahmottaa niitä.

Alkuperäinen teksti	Aineiston pelkistäminen
Tämän tutkimuksen syy-seuraussuhteen vuoksi ei voida tehdä varmoja päätöksiä, mutta nykyiset havainnot viittaavat, että päiväkodin hienomotoristen taitojen tukeminen voi auttaa selittämään akateemista kehitystä peruskoulussa. Hienomotoristen taitojen ja kognitiivisen ja matemaattisen kehityksen välillä on siis yhteyksiä ja se vaikuttaa myös sanaston kehittymiseen. Tyypilliset varhaislapsuuden aktiviteetit vaikuttavat tärkeiltä. (Suggate ym. 2019, 1,10)	Hienomotoriset taidot, sanaston kehittyminen ja akateemisten taitojen kehitys.
Kielen kehityksen tuki on tärkeää lapsen kaikissa eri ympäristöissä eli päiväkodissa, kotona ja lähiympäristössä. Kasvattajalla onkin tärkeä rooli lapsen kielen ja kommunikaation kehityksen tukemisessa. (Maanselkä 2015, 16)	Kasvattajan rooli ja kielenkehitys.
Motoriset haasteet ovat usein yhteydessä myös muihin kehityksen osa-alueisiin, yleisimmin oppimisvaikeuksiin, kielellisiin erityisvaikeuksiin sekä tarkkaavuuden ongelmiin. Jotta ongelmien kasautuminen lapselle voidaan välttää tai ongelmien vaikeusastetta lieventää, on tuki toimet otettava osaksi toimintaa kaikissa lapsen ympäristöissä mahdollisimman varhain. (Kukkula & Manninen 2017, 18)	Haasteet, erityisvaikeudet ja tuki.

Taulukko 3. Esimerkki aineiston redusoinnista.

Kun olin tehnyt pelkistetyt tekstit aineistosta ryhmittelin ne alaluokkiin. Laitoin toisiinsa liittyvät pelkistetyt tekstit allekkain ja aloin muodostaa niille alaluokkia (Taulukko 4). Aloin jo alussa miettiä alaluokkia niin että ne menisivät mahdollisimman hyvin samaan aiheeseen, jotta saisin mahdollisimman monta saman alaluokan alle, ettei lista paisu liian suureksi.

Pelkistetty teksti	Alaluokka
Hienomotoriset taidot tukevat sanaston kehittymistä ja akateemisten taitojen kehitystä.	Liikunta ja kielen kehitys
Kasvojen alueen motoriset taidot ja puheen kehitys	
Liikkeen ja uuden oppimisen yhdistäminen	
Lorut, laulut ja riimit ja liikkeen yhdistäminen	
Lapsen havainnointi ja tuen tarpeen arviointi	Kasvattajan rooli
Oppimisympäristön virikkeet ja houkuttelevuus	
Haasteet, erityisvaikeudet ja tuki.	

Taulukko 4. Esimerkki aineiston klusterisoinnista; pelkistetyt tekstit ryhmitellään alaluokkiin.

Alaluokkia oli tämän jälkeen kaksikymmentä ja aloin ryhmitellä niitä samankaltaisten kanssa lähekkäin, jotta niitä on helpompi hahmottaa. Jaoin ensin liikuntaan liittyvät ja puheenkehitykseen liittyvät alaluokat erilleen ja aloin ryhmitellä näitä molempia erikseen omiin ryhmiin (Taulukko 5). Tämän jälkeen aloin muodostaa niistä yläluokkia, joista saadaan käsitteet (Taulukko 6).

Alaluokka	Yläluokka
Motoriset taidot	Liikuntataidot
Herkkyys kaudet	
Kasvattajan rooli	
Sanavarasto	Kielellinen kehitys
Kielen ymmärtäminen	
Kielen käyttäminen	

Taulukko 5. Esimerkki aineiston klusterisoinnista; alaluokat ryhmitellään yläluokkiin.

Yläluokkien muodostamisen jälkeen muodostin teoreettiset käsitteet, joiden avulla vastaan tutkimuskysymykseeni.

Yläluokka	Pääluokka
Leikin kautta oppiminen	Liikunnan vaikutus kielelliseen kehitykseen
Lorut ja liike	
Liikuntataidot	
Kielellinen kehitys	
Yksilöllinen kehitys	Kasvattajan rooli
Haasteet, tuki ja ohjaus	
Kielellinen kehitys	
Yksilöllinen kehitys	
Havainnointi ja tuki	

Taulukko 6. Aineiston abstrahoinnista. Yläluokista muodostetaan teoreettiset käsitteet.

Pääluokiksi muodostuivat liikunnan vaikutus kielelliseen kehitykseen ja kasvattajan rooli. Nämä pääluokat muodostavat opinnäytetyöni tutkimuskysymyksen tukokset.

8 Tulokset

8.1 Liikunnan vaikutus kielelliseen kehitykseen

Tutkimuksista kävi ilmi, että kielelliseen kehitykseen ja puheen kehitykseen vaikuttaa moni tekijä ja liikunta on yksi niistä tekijöistä. Suggaten ym. (2019, 1,10) tutkimuksessa selvitettiin, että päiväkodissa hienomotoristen taitojen tukemisella voi olla yhteyttä sanaston kehittymiseen ja akateemisten taitojen muodostumiseen, mutta syy-seuraussuhteen vuoksi päätökset eivät ole täysin varmoja. Myös Matarma (2020,1,102-104) kirjoittaa väitöskirjassaan, ettei ole täyttä varmuutta näkykö fyysisen aktiivisuuden ja motoristen taitojen yhteys vielä alakouluikässä, mutta päivähoitossa olleilla lapsilla on tietyissä motorisissa taidoissa paremmat tulokset kuin kotona olleilla lapsilla.

Matarma (2020, 4) kirjoittaa väitöskirjassaan miten vähäinen fyysinen aktiivisuus on kansallinen, että maailmanlaajuinen ongelma, koska se lisää terveysriskejä. Usein fyysinen aktiivisuus yhdistetään motorisiin taitoihin, mutta yhteyden vahvuus riippuu tutkittavan iästä ja motoristentaitojen osa-alueesta. Tilastollisesti merkittävää yhteyttä ei motoristentaitojen ja fyysisen aktiivisuuden tai paikallaanolon ajan välillä ollut. Joihinkin motorisiin taitoihin vaikuttivat kehon paino ja rasvaprosentti tytöillä. Normaali painoisilla lapsilla oli paremmat tulokset lähes kaikilla osa-alueilla verrattuna ylipainoisiin. Lasten aktiivisuuteen ja paikallaan oloon vaikuttivat omien vanhempien antama malli. Tutkimus osoitti, ettei fyysisen aktiivisuuden ja motoristen taitojen yhteys välttämättä näy vielä kouluiässä, suurin vaikutus oli vanhempien antamalla roolimallilla.

Caseliuksen (2022, 1, 24–25) tutkielmasta käy ilmi, että varhaiskasvatuksen henkilöstö kuvaa lasten asiakirjoissa kielenkehityksestä erityisesti puheen tuottamisen ja sen ymmärtämiseen liittyviä taitoja sekä konkreettisia keinoja niiden tukemiseen, mutta melko paljon myös epäselviä kirjauksia ilman selkeitä toimia tai tavoitteita. Pedagoginen dokumentointi turvaa lapsen oppisen ja tuen saamisen sekä tuen toteutumista ja arviointia on helpompi seurata. Papula (2018, 9–12,36) kirjoittaa, kielen ja liikunnan yhdistämisen sopivuudesta varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin, koska

oppimisen osa-alueet eivät ole toisistaan irrallisia kokonaisuuksia, vaan ne tukevat ja täydentävät toisiaan. Satu- ja musiikkiliikunta, motoristen perustaitojen harjoittelu, ohjattu liikunta ja kielellisen kehityksen tukeminen on osa monipuolista arkea varhaiskasvatuksessa yksin tai yhdessä ryhmänä. Liikunta on lapselle fyysistä leikkiä, jossa lapsi oppii muun muassa kehon tuntemusta, motorisia taitoja, aktiivista elämäntapaa. Mitä enemmän hän oppii, sitä enemmän hän haastaa itseään uusilla tempuilla ja kokeiluilla. Jos toiminta luo lapselle myönteisiä kokemuksia, siitä muodostuu helpommin läpi elämän seuraava elämäntapa.

Lapset oppivat parhaiten leikkien, mallintamisen ja toistojen kautta. Lapsella, jolla on huonot motoriset taidot aiheuttavat yleensä vaikeuksia myös leikeissä ja mallintamisessa, eli sillä kuinka paljon ja miten motorisia taitoja opitaan, on suuri merkitys lapsen elämään ja kehitykseen. Motoriset perustaidot olisivat hyvä oppia ennen kouluikää; juokseminen, kävely, hyppiminen, loikkiminen ja kiipeäminen ja näitä taitoja olisi hyviä harjoitella toistamalla, mutta monipuolisesti ja eri ympäristöissä, jotta oppiminen pysyy mielekkäänä. (Papula 2018, 16.) Leikki on välttämätöntä lapsen kehitykselle, se on lapselle luontainen tapa oppia, kehittää persoonaa, sosiaalisia, kognitiivisia ja emotionaalisia taitoja. Se kehittää mielikuvitusta, luovaa ajattelua, syy-seuraus suhteen kehitystä, ongelmaratkaisutaitoja ja kielellisiä taitoja. Liikkuva leikki kehittää motorisia taitoja ja kehon hallintaa hovin ja ilon kautta ei tietoisesti oppimaan pyrkimällä. Koska lapselle on luontaista olla liikkeessä, voi lapsen liikuntaa kuvata kahdella tavoitteella: opitaan liikkumaan ja opitaan liikunnan avulla. (Kukkula & Manninen 2017, 14–15.)

Maanselkä (2015, 16) kirjoittaa tutkimuksessaan, että lapsen puheenkehityksen tukeminen varhaiskasvatuksessa on vuorovaikutusta, jossa painotetaan äänne- ja kielitietoisuuden tukemiseen sekä käsite varaston laajentamiseen. Kaikki varhaiskasvatuksen arjen tilanteet ovat hyviä tilaisuuksia opettaa uusia käsitteitä lapsille, käyttäen hyvää ja tarkkaa kieltä, avaten käsitteitä ja taivuttaen sanoja. Puheenkehityksen tukeminen on tärkeää kaikissa ympäristöissä missä lapsi on, ei vain varhaiskasvatuksessa, mutta varhaiskasvattajalla on tärkeä rooli tukea lapsen kielellistä kehitystä ja kommunikaatiota. Paulan (2018,9–12,36) mukaan lapsi oppii vuorovaikutustaitoja, puhumaan ja kommunikoidaan ympäröivän maailman avulla ja monipuolinen liikunta osaltaan tukee tätä.

Hän myös muistuttaa, että liike ei yksistään opeta kieltä, mutta koko kehon käyttäminen kielellisen ilmaisun kanssa ovat lapselle konkreettisemmat tuodessaan kielen ja kielen merkitykset paremmin esiin, koska hän oppii asioita tutkimalla ja kokeilemalla. Leikin ohella myös liikunta on lapselle luonnollinen tapa toimia ja oppia, hänelle jää mieleen muistijälki liikkeestä ja opeteltavasta asiasta.

8.2 Kasvattajan rooli

Lapsen kehitys on ennen kouluikää kaikkein vauhdikkainta ja hän oppii silloin eniten asioita ja kehitykseen kuuluu taukoja, pysähdyksiä ja mutkia lapsen edetessä kehityksessään yksilölliseen tahtiin. Varhaiskasvatuksenhenkilöstön on tärkeää osata havainnoida, arvioida ja tukea lapsen normaalia kehitystä ja kasvua. Heidän tulee osata huomioda mahdolliset kehitysviiveet tai -pulmat ja riittävän ajoissa. Aidosti mukana oleva, kannustava ja rohkaiseva ohjaus, tarvittaessa visuaalisesti tuettuna toimii pienten kanssa parhaiten, ohjaajan mallintaminen, toisen lapsen näyttämä malli, kuvat tai videot ovat oiva apu selkeiden ja helppojen sanallisten ohjeiden tuki. Lapsen sanavaraston ja kielellisen kehityksen kannalta paras tapa on yhdistää puhetta ja mallintamista ohjaamisessa, myös iho kontakti ja kädestä pitäen näyttäminen on hyvä tapa ohjata lapsia. (Papula 2018, 12, 24.)

Maanselkä (2015,16–19) kirjoittaa miten suuri merkitys kaikilla lapsen elämässä olevilla aikuisilla on tärkeä merkitys kielellisen kehityksen ja vuorovaikutuksen kehittymisessä ja tukemisessa. Päiväkodissa tietoista kielellisen kehityksen tukemista voi tehdä esimerkiksi strukturoidulla oppimisympäristöllä, jossa käytetään visuaalisesti selkeitä kuvia. Lapsen oma kehitystaso ja kehitysvaihe huomioidaan, opettajan huomioidessa suunnittelussa yksittäinen lapsi sekä samalla koko muu ryhmä. Lapset oppivat myös toisiltaan erityisesti leikki tilanteissa, aikuisen tehtävä on mahdollistaa ja tukea sitä. Aluksi pienelle lapselle sanoietaan asioita ja leikkiä ennen kuin hän itse oppii olemaan vuorovaikutuksessa leikeissään.

Aikuisen ja lapsen välinen vuorovaikutus on päivittäistä ja siksi keskeisessä roolissa ja esimerkkinä lapselle, esimerkiksi tunteiden sanottajana, asioiden nimeäjänä, selittäjänä, kuvailijana, kertaajana ja kertojana. Aikuisten on hyvä kiinnittää huomiota omaan puheeseen, sen sujuvuuteen ja äänen käyttöön sekä sen sävyyn ja muistaa että kielen kehityksen tukeminen on kärsivällisyyttä, pitkäjänteisyyttä ja herkkyyttä vaativaa. Aikuisen tehtävä on rohkaista ja kannustaa lasta kommunikoimaan, jakaa puheenvuoroja ja auttaa lasta muodostamaan itsestään positiivinen minä kuva myös kielellisesti itseään ilmaisemisessa. Maanselkä (2015,16–19) Lorut, riimit, kielet, äänteet ja kielellä leikkely ovat Kukkulan ja Mannisen (2017, 15) mukaan hyvä ottaa osaksi lasten varhaiskasvatus arkea osana muita toimintoja, kuten musiikkia, draamaa tai liikuntaa. Lorut, laulut ja riimit herättävät lasten mielenkiinnon ja monipuolistavat arjen tilanteita.

Caselius (2022, 20, 35–42) muistuttaa että kielen kehityksen ja vuorovaikutuksen haasteisiin tulee puuttua mahdollisimman varhain, jotta lapsi saa siihen heti apua ja tukea. Moniammatillinen yhteistyö nousee tärkeään rooliin, kun perhe, varhaiskasvattajat ja erilaiset tahot tekevät yhteistyötä lapsen tueksi. Lapsen oppimisen ja hyvinvoinnin pohjana on varhaiskasvatussuunnitelma, jonka mukaan lapsella on tarvittaessa oikeus saada yleistä-, tehostettua tai erityistä tukea. Kielen kehityksen tukemiseen voidaan käyttää esimerkiksi erilaisia kuvia, puhumista, sanoittamista, kannustamista, harjoittelua, loruja, lauluja, leikkejä, lukemista tai tukiviittomia. Caseliuksen tutkimuksessa kielenkehityksen osa alueita kuvattiin laajasti. Varhaiskasvattajat kuvasivat tutkimuksessa lasten vahvuuksia tai taitoja enemmän kuin haasteita ja usein tutkimuksen asiakirjoissa kuvattiin paljon lapsen vahvuuksia ensin ja mahdolliset haasteet niiden jälkeen. Haasteita oli määrällisesti kirjattu vahvuuksia vähemmän.

Kuntien ja varhaiskasvatus yksiköiden liikunnallisen toimintakulttuurin edistämiseen ja arviointiin yhtenä tuki muotona on Liikkuva varhaiskasvatus- toiminta, kertovat Mehtälä ym. (2023, 29, 47) Liikkuva varhaiskasvatus- toiminnan kehittämä arviointi työkalu Nykytilan arviointi auttaa suunnittelemaan, toteuttamaan ja arviomaan toimintaa varhaiskasvatuksessa. Sen tarkoituksena on havainnollistaa yksikölle, miten monilla tavoin liikkumista voidaan edistää ryhmässä. 2023 vuonna tehdyn Piilo- tutkimuksen mukaan varhaiskasvatuspäivinä lapset liikkuvat noin puoli tuntia enemmän kuin vapaapäivinä.

Siksi mielestäni on todella tärkeää, että varhaiskasvatuksessa suunnitellaan ja toteutetaan monipuolista liikuntaa.

9 Pohdinta

9.1 Johtopäätökset

Opinnäytetyöni tutkimuskysymyksenä oli selvittää mitä on varhaiskasvatuksen liikuntakasvatus, miten se vaikuttaa puheenkehitykseen ja miten varhaiskasvatuksessa tuetaan puheenkehitystä. Johtopäätös tutkielmani perusteella on että, liikuntakasvatus varhaiskasvatuksessa tukee puheenkehitystä, kuten kaikkea muutakin kehitystä. Liikkeen ja uuden oppimisen yhdistäminen tukee muistijäljen jäämistä ja näin helpottaa asian muistamista. Liike myös rohkaisee lasta kokeilemaan ja tuottamaan puhetta, sekä kehittää aivoja. Lapsen luonteenomainen tarve liikkua, leikkiä ja touhuta on hyvä huomioida toimintaa suunnitellessa, esimerkiksi liikkeen lisääminen lorutteluun tai laulamiseen auttaa muistamaan lorun tai laulun. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositusten asiantuntija ryhmä (2016,10) suosittelee, että varhaiskasvattajien tulee suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa niin, että jokaiselle lapselle toteutuu oikeus liikkua, osallistua, kokea, oppia ja leikkiä. Se vahvistaa sitä että, kasvattajat voivat huomioida jokaisen lapsen kehityksen ja kehitystarpeen yksilönä sekä ryhmän jäsenenä,

Lasten kielellisten taitojen edistäminen on yksi tärkeä osa varhaiskasvatusta, mutta siitäkään ei tarvitse tehdä omaa itsenäistä teemaa vaan se on osa arkea, leikkiä, toimintaa ja tehtäviä. Liikunta on hyvä tapa yllyttää kielelliseen oppimiseen, lorut ja leikkiluvut tai yhdessä leikin keksiminen antaa aiheen liikkumiselle ja puhumiselle yhtä aikaa. (Zimmer 2002, 66–67.)

Tietoperustassa Hujalan & Turjan (2020, 136–137) mukaan lapsen liikkuminen on välttämätöntä normaalin fyysisen kasvun ja kehityksen kannalta. Jaakkola (2010, 93) kirjoittaa, että nykytiedon valossa voidaan todeta, että eri taidot ovat kiinteästi

yhteydessä toisiinsa ja eivät ole toisistaan riippumattomia. Hän kirjoitti myös taitojen siirtovaikutuksesta motorisissa taidoissa, mutta mielestäni ne liittyvät myös muihin taitoihin ja sitä myötä myös puheenkehitykseen, koska siihen vaikuttaa esimerkiksi karkeamotorisista taidoista kehon asennon ja hengityksen hallinta sekä hienomotorisista taidoista suun, huulten ja kielen lihasten hallinta. Siksi voimmekin todeta, että lapsen kehityksessä suuri rooli on liikkumisella ja sen kautta opituilla taidoilla ja niillä on suuri vaikutus lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen ja kasvuun.

Tietoperustassa puheenkehitykseen vaikuttavista tekijöistä Nurmilaakso & Välimäki (2011, 30–36) nostavat esiin, miten kielen ja puheenkehitys liittyy vahvasti lapsen muuhun kognitiiviseen kehitykseen, kuten älykkyyden, muistin, ajattelun ja havaitsemisen kehittymiseen. Kielen oppiminen on yhteydessä lapsen koko kehitykseen ja sitä opitaan jo ennen kuin lapsi oppii itse tuottamaan puhetta. Kunnari & Savinainen-Makkonen (2004,37) painottavat, miten tärkeää on, että varhaiskasvatus tarjoaa kielellisesti virikkeellisen ympäristön erilaisilla ja monipuolisilla materiaaleilla sekä sitä, miten on tärkeää herätellä lapsen motivaatio oppimiseen onnistumisen elämyksillä ja tunne-elämyksillä.

Aineistossa Suggate ym. (2019, 1,10) toteaa että kielelliseen kehitykseen ja puheen kehitykseen vaikuttaa moni tekijä, mutta liikunta on selvästi yksi niistä tekijöistä. Kielen ja liikunnan yhdistäminen sopii Papulan (2018, 9–12, 36) hyvin varhaiskasvatuksen tavoitteisiin ja oppimisen osa-alueet tukevat ja täydentävät toinen toistaan, liikunta on lapsen fyysistä leikkiä, jonka avulla hän oppii monia taitoja. Johtopäätökseksi voin siis todeta, että varhaiskasvatuksen liikuntakasvatuksella on monia vaikutuksia puheen kehitykseen, kuten moneen muunkin lapsen kasvun ja kehityksen osa-alueeseen. Välillä paikallaan istumisen tilalle olisi hyvä miettiä, miten voisimme opetella tätä jollain muulla tavalla, muussa ympäristössä ja minkä tai mitkä oppimisen osa-alueet voisimme ottaa tähän tueksi.

9.2 Luotettavuus ja eettisyys

Kun tutkimuksen kohde ja tulkittu materiaali ovat yhteensopivia, eikä teorian muodostumiseen ole vaikuttanut satunnaiset tai epäolennaiset tekijät, voidaan sanoa, että tutkimus on luotettava. Toisin sanoen tutkimuksen luotettavuus tarkoittaa sitä, että tutkijan teorisointi ja tutkijan muodostamat tulkinnot vastaavat tutkittavan käsityksiä. Lopulta laadullisen tutkimuksen tekijä ja hänen rehellisyytensä ovat luotettavuuden kriteeri. Jokaisen valinnan kohdalla tutkijan tulee arvioida tutkimuksensa luotettavuutta, eli luotettavuuden arviointia tapahtuu koko ajan suhteessa käytettyyn aineistoon, analyysitapaan, aineiston ryhmittelyyn, luokitteluun, tutkimiseen, tulkintaan, tuloksiin, johtopäätöksiin ja tutkijan valintoihisi tutkimuksen aikana. (Vilka 2021, 73 %.)

Aineistoa etsiessä ja valitessa tarkkailin, että vastaako aineisto tutkimuskysymykseeni lainkaan. Tarkastelin artikkeleita ja kirjoituksia ja selvitin niiden luotettavuutta. Valitsin aineistooni vain niitä, jotka täyttivät molemmat mainitsemani kriteerit.

Tutkimusten tulokset vaikuttavat eettisiin ratkaisuihin, eettiset näkemykset vaikuttavat tutkijan tekemiin ratkaisuihin ja päätöksiin. Siksi tutkimuksen ja etiikan yhteys on kah-tiajakoinen. Tutkimuksen eettisyys on myös tutkimuksen luotettavuuden käänköpuoli, sekin vaikuttaa työn laatuun. Tutkimuksen eettisyyteen vaikuttaa, onko tutkimussuunnitelma laadukas, tutkimusasetelma sopiva ja onko raportti tehty hyvin, eli eettisyys yhdistyy tutkimuksen luotettavuus ja arviointikriteereihin. Tutkimusetiikka tarkoittaa eettisesti oikeiden, vastuullisten toimintatapojen noudattamista ja edistämistä, tietee-seen kohdistuvien epärehellisyyksien tunnistamista. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 69–71 %.)

Tutkimuskysymykseni tulokset kirjasin muuttamatta niitä tai jättämättä pois niistä asi-oita. Tutkimussuunnitelman tekeminen ennakkoon, siihen palaaminen työn erivai-heissa ja sen avulla työn eteenpäin vieminen tukee tutkimuksen eettisyyttä koko pro-cessin ajan.

Plagiointi eli luvaton lainaaminen tarkoittaa sitä, että toisten tekemiä töitä tai tutkimusideoita käytetään ilman lupaa tai niihin viittaamista. Opinnäytetyössäni varmistan käyttämäni aineistojen ja lähteiden luotettavuuden, varmistan artikkelien luotettavat ja korkealaatuiset lähteet sekä noudatan opinnäytetyötä tehdessä hyviä tieteellisiä käytäntöjä. Kuvaan tutkimuksen eri vaiheita ja perustelen valintojani.

Plagiointia on suora kopiointia tai mukailleen tehty kopiointi ja se loukkaa alkuperäisten tekijöiden tekijän oikeuksia heidän omaan työhönsä. Omissa nimissä tai ilman lupaa toisen henkilön tekstien, kuvine, käsikirjoitusten, kaavioiden, kuvien ja muiden kuvallisten ilmaisujen käyttäminen kokonaisuudessaan tai sen tai niiden osien käyttäminen on plagiointia. (Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2023, 18.)

9.3 Ammatillinen kasvu ja opinnäytetyön prosessi

Aloin miettiä opinnäytetyön aiheita jo ensimmäisenä vuonna ja aihe ehti muuttua monta kertaa. Lopulta tein mind mappeja eri aiheista ja valitsin sen pohjalta aiheen. Ajattelin alkuun liian isoja ja vaativia paloja kerralla tehtäväksi ja omaan tekstiin alkoi sokaistua. Pienen tauon jälkeen tein suunnitelman, joka eteni pienissä osissa ja sain vauhdilla työtäni eteenpäin.

Olen oppinut tiedonhakua laajemmin sekä vahvistanut kirjoitustaitoani. Molemmat aiheet ovat olleet entuudestaan tuttuja ja liikuntaleikkikouluohjaajana olen pitänyt lasten liikkumista ja liikunta taitojen opettelua aina tärkeinä. Halusin työlläni syventää osaamistani liikunnan vaikutuksesta puheen kehitykseen ja sen tukemiseen, jotta voin kiinnittää siihen tulevaisuudessa työssäni enemmän huomiota ja osaan tukea paremmin lasten kokonaisvaltaista kehitystä.

Valitsin laadullisen tutkimuksen siksi, että pääsen selvittämään tutkimuskysymykseni aiheita syvemmin. Hankalinta työssäni oli pitää kirjaa tekemistäni asioista ja seurata ennalta tehtyä suunnitelmaa koska en ole päiväkirjan kirjoittaja tyyppiä ja tätä opinnäytetyötä tehdessä piti kirjata ylös etenemistä, aineiston hakua ja niin edelleen.

Teorian rajaamisessa oli alkuun haasteita ja teoria pohjasta meinasi tulla liian pitkä ja laaja, mutta suunnitelman tarkastelu ja sen asettamiin raameihin palaaminen sai rajaamisen sujumaan helpommin.

Aineiston analyysiprosessi oli mielenkiintoinen ja opettavainen prosessi, oli mielenkiintoista lukea aineistoja ja niistä tuli paljon ideoita, joita olisi mielenkiintoista tutkia lisää. Vaikka aineisto ei liittynyt omaan tutkimuskysymykseen riittävän laajasti, luin niitä mielenkiinnolla. Analyysiprosessissa luin ensin kaikki aineistojen otsikot, tiivistelmät, johdannot, tutkimuskysymykset ja -tulkokset sekä jaoin ne liikunnan ja puheenkehityksen osalta eri osioihin. Aloin kirjata lauseita, sanoja, kappaleita ja alkuperäistekstejä itselleni ylös, joita aloin luokitella ja pelkistää. Tämä oli ensimmäinen kertani tehdä tällaista työtä ja seuraavalla kerralla teen paremmat muistiinpanot ja kirjaukset itselleni aineiston hausta, luokittelusta ja luokkien muodostamisesta. Nyt en ihan jokaista kohtaa muistanut kirjat ylös ja sain tehdä joitakin asioita kahteen kertaan.

9.4 Jatkokehittäminen ja hyödyntäminen

Opinnäytetyötäni voisi hyödyntää varhaiskasvatuksessa toiminnan suunnittelussa, liikunnan monipuolisten vaikutusten herättelijänä, puheenkehityksen tukemisen huomiointiin liikunnan toteutuksessa ja suunnittelussa. Tietoa juuri liikunnan merkityksestä puheenkehitykseen on vähän, vaikka molemmista löytyy tietoa erikseen. Siksi koin tärkeäksi tutustua aiheeseen enemmän ja etsiä siihen lisää tietoa ja aineistoja, jotka kokoamalla yhteen saan luotua jo yhden tietopankin aiheesta. Tutkimustiedon vähäisyys tutkimastani temasta yllätti ja sen löytäminen englannin kielisistäkin lähteistä osoittautui hankalaksi. Erilaiset tutkimukset alkoivat kouluikäisistä lapsista ja heidän ikäisistään olisi enemmän tietoa löytynytkin.

Lähteet

- Asunta, P. Hakonen, H. Kukko, T. Kulmala, J. Kämppi, K. Mehtälä, A. Sääkslahti, A. & Tammelin, T. 2024 Fyysinen aktiivisuus varhaiskasvatuksessa ja vapaa-ajalla 4–6-vuotiailla- tuloksia Piilo-tutkimuksesta. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165465/OKM_2024_10.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 9.5.2025
- Caselius, T. 2022. Alle 3-vuotiaiden lasten kielen kehitys ja vuorovaikutustaidot pedagogisissa asiakirjoissa. Itä-Suomen yliopisto. Erityispedagogiikan pro gradu- tutkielma. 9.5.2025
- Finne, J. 2017. Liikkuva lapsi, terveempi aikuinen. EU. Fitra. 9.5.2025
- Hakamo, M-L. 2011. Puhekuplia. Lapsen puheen ja kielellisen tietoisuuden kehittäminen. Saarijärvi. Lasten Keskus.
- Hujala, E. & Turja, L. 2020. Varhaiskasvatuksen käsikirja. 5., uudistettupainos. Jyväskylä. PS-kustannus.
- Jaakkola, T. 2014. Krokotiilijuoksu ja 234 muuta toimintaideaa motoristen taitojen kehittämiseksi. Porvoo. Bookwell Oy.
- Jaakkola, T. 2010. Liikuntataitojen oppiminen ja taitoharjoittelu. Juva. Bookwell Oy.
- Keiski, R., Hämäläinen, K., Karhunen, M., Löfström, E., Näreaho, S., Varantola, K., Spoo, S-K., Tarkiainen, T., Kaila, E. & Aittasalo, M. 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2023. Helsinki.
- Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023.
- Kukkula, E. & Manninen, E. 2017. 3-6-vuotiaiden lasten motoristen taitojen kehittymisen tukeminen – työkalu lasten liikunnanohjaajille. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/143115/3-6-vuotiaiden%20lasten%20motoristen%20taitojen%20kehittymisen%20%20tukeminen.pdf?sequence=1>. 9.5.2025
- Kunnari, S. & Laasonen, M. 2022. Lasten kielelliset vaikeudet. Haasteiden tunnistaminen ja kuntoutus. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy.
- Kunnari, S. & Savinainen-Makkonen, T. 2004. Mistä on pienet sanat tehty. Lasten äänneiden kehitys. Porvoo. WS Bookwell Oy.
- Maanselkä, M. 2015. Kielen kehityksen tukeminen päiväkotiryhmässä. Varhaiskasvattajien kokemuksia yksilöllisen kielen kehityksen tukemisesta päiväkotiryhmässä. Opinnäytetyö. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/99793/OT%20Maanselka.pdf?sequence=1>. 9.5.2025
- Matarma, T. 2020. Associations between motor skills, physical activity, and sedentary behavior- Early childhood in focus. <https://www.utu-pub.fi/bitstream/handle/10024/148969/AnnalesD1471Matarma-DISS.pdf?sequence=5&isAllowed=y>. 9.5.2025
- Nurmilaakso, M. & Välimäki, A-L. 2011. Lapsi ja kieli. Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Helsinki. Unigrafia Oy- Yliopistopaino.
- Opetushallitus. 2022. Mitä on varhaiskasvatus? <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita->

Aineistoksi valikoituneet

Tekijä/ tekijät	Otsikko	Tutkimus	Keskeiset tulokset
Tanja Matarma, 2020.	ASSOCIATIONS BETWEEN MOTOR SKILLS, PHYSICAL ACTIVITY, AND SEDENTARY BEHAVIOR, Early childhood in focus	Väitöskirja, Turun yliopisto. Tutkimustavoitteena tuottaa tarkempaa tietoa motoristen taitojen ja fyysisen aktiivisuuden yhteydestä lapsilla.	Motoristentaiteiden ja fyysisen aktiivisuuden tai paikallaanolon ajan välillä ei ollut tilastollisesti merkittäviä yhteyksiä alle kouluikäisillä. Lapsen painolla ja hänen kehonsa rasvaprosentilla oli vaikutusta joihinkin motoristentaiteisiin. Vanhempien fyysinen aktiivisuus, kodin ulkopuoliseen päivähoidon osallistumien ja vanhempien koulutus vaikuttivat lasten fyysisen aktiivisuuteen ja joihinkin motoristentaiteisiin. Fyysisen aktiivisuuden ja motoristentaiteiden yhteys ei välttämättä vielä näy alle kouluikäisissä.
Asunta Piritta, Hakonen Harto, Kukko Tuomas, Kulmala Janne, Kämppi Katariina, Mehtälä Anette, Sääkslahti Arja, Tammelin Tuija, 2024	Fyysinen aktiivisuus varhaiskasvatuksessa ja vapaa-ajalla 4–6-vuotiailla- tuloksia Piilo-tutkimuksesta.	Piilo-tutkimushanke mittasi viikon ajan lasten liikkumista liikemittareilla, vuosina 2020–2021. 777 varhaiskasvatukseen osallistunutta lasta mukana tutkimuksessa, jonka tavoitteena tutkia fyysisenaktiivisuuden ja kautumista lapsen vapaa-ajalla ja varhaiskasvatukseen osallistuksessaan.	Lapset olivat enemmän paikoillaan vapaa-ajallaan ja viikonloppuna kuin varhaiskasvatuksessa arkena ollessaan. Pojat ja vanhemmat lapset olivat aktiivisempia. Vapaa-ajan ja varhaiskasvatuksen fyysisen aktiivisuuden ja paikallaan olon erot olivat suuremmat tyttöjen ja poikien sekä nuorempien ja vanhempien välillä.
Suggate Sebastian, Pufke, Eva, Stoeger Heidrun, 2019	Children’s fine motor skills in kindergarten predict reading in grade 1.	Systemaattinen tutkimus toiminnanohjaustaitojen ja hienomotoristen taitojen vaikutuksesta kielellisiin taitoihin ja oppimiseen.	Tutkimus viittaa siihen että hienomotoristen ja sensomotoristentaiteiden ja kokemusten laajemmat rakenteet liittyvät kielen ja ajattelun kehittymiseen. Päiväkoti ikäisen motoristentaiteiden kehittäminen voi vaikuttaa myös lukemaan oppimiseen ja matemaattisiin taitoihin.
Caselius Tiuku, 2022	Alle 3-vuotiaiden lasten kielen kehitys ja vuorovaikutustaidot	Pro gradu- tutkielma, alle 3-vuotiaiden lasten kielenkehityksen ja niiden haasteiden	Varhaiskasvatuksen henkilöstö kuvaa monipuolisesti kielen kehitystä ja

	pedagogisissa asiakirjoissa	kirjaamisesta lapsen asiakirjoihin, sekä miten niitä suunnitellaan tuettavaksi tai miten niitä jo tuetaan arjessa.	vuorovaikutusta. se kuvataan erityisesti puheen tuottamis- ja ymmärtämistä taitona. Asiakirjoissa nousee enemmän konkreettisia tukikeinoja esiin mutta myös epäselvyyksiä ilman tavoitteita.
Maanselkä Milla, 2015	KIELEN KEHITYKSEN TUKEMINEN PÄIVÄKOTIRYHMÄSSÄ Varhaiskasvattajien kokemuksia yksilöllisen kielen kehityksen tukemisesta päiväkotiryhmässä.	Opinnäytetyö varhaiskasvatusikäisen lapsen kielenkehityksestä ja sen tukemisesta, miksi se on tärkeää lapsen tasapainoisen kasvun tukemisessa varhaiskasvattajien mielestä.	Kielen kehitystä tuetaan varhaiskasvatuksessa lukuisilla eri tavoilla; kuvien, päiväjärjestyksen sekä kielitietoisella puheella. Varhaiskasvattajat pitivät kasvatuskumppanuutta, sallivaa ilmapiiriä ja sosiaalisia suhteita tärkeänä kielen kehityksessä. He kertoivat olevansa tietoisia miten kielenkehitystä voidaan tukea, mutta suunnittelu-aika ei riitä suunnittelemaan kaikille paremmin kielitaitoa tukevaa ohjelmaa.
Kukkula Eveliina, Manninen Mira, 2017	3–6-vuotiaiden lasten motoristen taitojen kehittymisen tukeminen työkalu lasten liikunnonohjaajille.	Opinnäytetyö lasten motoristen taitojen kehittymiseen ja tukemiseen.	Lasten liikunnan ohjaajien mielestä työkalun vaikutukset ovat positiivisia motoristen taitojen tukemiseen innostamalla lapsia liikumaan, lapsilähtöisesti ja leikin omaisesti. Kuvien ja lorujen käytön hyödyt näkyvät lapsiryhmän ohjauksessa positiivisesti.
Papula Sanna-Mari, 2018	”Kieltä kieputellen”-kielen kehityksen tukeminen liikunnan avulla varhaiskasvatuksessa.	Opinnäytetyö liikunnan ja kielen oppimisesta varhaiskasvatusympäristössä.	Kielen kehityksen ja motoristen taitojen yhteen liittyvyys. Miten huomioida liikuntaa ohjatessa ne lapset joiden kanssa ei ole yhteistä kieltä tai heillä on kielen kehityksen ongelmia sekä miten tukea kielen kehitystä liikunnan avulla.